

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2004-2972

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Peiponen, Arja			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja palvelun laatukriteerit : arviointitutkimuksen ja konstruktiivisen tutkimuksen piirteitä omaava tutkimus laadun arviointivälineen kehittämiseksi vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja palvelun laadun arvioimiseen, palveluiden kilpailuttamiseen ja toiminnan itsearviointiin			
Oppiaine-Läroämne-Subject Valtio-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Lisensiaatintyö		Aika-Datum-Month and year 2004-10-13	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 136 s., 44 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tämän tutkimuksen tehtävänä oli kehittää vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja palvelun arvioimiseen soveltuva laadun arviointiväline. Arviointivälineen kehittämisen pohjana oli kokonaisvaltaisen laadunhallinnan teoria (Total Quality Management, TQM) ja tähän teoreettiseen taustaan nojaavat laatupalkintomallit. Vanhustenhoidon sisällön laatua mittaaviksi indikaattoreiksi valittiin Resident Assesment Instrument (RAI) -mittariston mukaiset hyvän hoidon indikaattorit. Tutkimuksessa selvitettiin lisäksi kehitettävän laadunarviointivälineen soveltumista vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja palvelun kilpailuttamiseen. Vanhustenhoitoyksiköiden suorittaman itsearvioinnin pohjalta saatiin lisäviitteitä kriteeristön toimivuudesta käytännössä.</p> <p>Arvioinnin tarkoitus on tuottaa tietoja ohjaukseen. Arvioinnilla ja kehitettävällä arviointivälineellä on tavoitteena myös muutoksen välitön edistäminen, formatiivinen tehtävä. Käsillä olevan tutkimuksen tavoitteena oli edellä kuvatun tarkoituksen mukaisesti luoda väline, jonka avulla voidaan arvioida vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja palvelun laatua ja käyttää arviointivälineen avulla saatavaa tietoa jatkossa päätöksenteon pohjana, toiminnan kehittämiseksi. Vanhusten hyvän hoidon näkökulmasta nousi esille tarve tuoda kehitettyyn kriteeristöön RAI -mittariston avulla suoraan niitä elementtejä, joiden avulla voidaan arvioida ja ohjata hyvän hoidon toteutumista.</p> <p>Tutkimuksen rakenne noudattaa osittain konstruktiivisen tutkimuksen kulkua, joka sisältää relevantin ongelman, kytkennän teoriaan, arviointivälineen rakentamisen sekä ratkaisun toimivuuden arvioinnin. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys tukeutui kokonaisvaltaisen laadunhallinnan (TQM) ja arviointitutkimuksen periaatteisiin.</p> <p>Kokonaisvaltaisen laadunhallinnan teorian soveltumista julkisen sektorin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen arvioinnin pohjaksi pohdittiin tutkimuksessa käsitellyn kirjallisuuden perusteella. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoille osoitetun kyselyn avulla saatiin tietoa vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja palvelun ja näiden palvelujen kilpailuttamisen kannalta keskeisistä laatukriteerialueista. Asiantuntijat arvioivat keskeisimmiksi laatukriteerialueiksi toiminnan strateginen suunnittelu, henkilöstön määrän ja ammattikuntarakenteen, hoidon suunnitelmallisuuden, turvallisuuden ja asiakkaiden ja omaisten tyytyväisyyden hoitoon sekä laatujärjestelmien olemassaolon ja toiminnan vertaamisen parhaisiin käytäntöihin. Toimintaympäristön osalta tärkeitä tekijöitä olivat erityisesti tilojen paloturvallisuus ja mahdollisuus liikkua apuvälineillä. Tutkimuksessa kehitettyä itsearviointimallia ja arviointikehikon toimivuutta testattiin muutaman vanhustenhoitoyksikön tekemän itsearvioinnin perusteella. Terveyskeskussairaalan pitkäaikaishoidon yksikössä, vanhainkodeissa ja tehostetun palveluasumisen yksiköissä tehtyjen toiminnan itsearviointien perusteella saatiin näyttöä itsearviointimallin ja arviointikehikon toimivuudesta käytännössä.</p> <p>Kehitetty laatukriteeristö näyttää soveltuvan vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja palvelun laadun arviointiin. Palvelun kilpailuttamisen apuna toimiva, kilpailuttamistilanteessa huomioon otettavien kriteereiden lista auttaa päätöksentekijöitä valittaessa palvelun tuottajaa. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys ja kehitetty arviointiväline yhdistettiin vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja palvelun arviointimalliksi, joka kuvattiin vuokaavion avulla.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords laatu laadun arviointi laatupalkintokriteeristöt RAI vanhusten ympärivuorokautinen hoito ja palvelu kilpailuttaminen vanhuspalvelujen valvonta arviointitutkimus konstruktiivinen tutkimus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			